

Animációs film a fizika népszerűsítéséért

Elemi álom. A tudás átadásának missziója – ezt vállalta a Természet Világa, Európa legrégebb tudományos ismeretterjesztő folyóirata. A lap májusi száma egy főleg fiataloknak szóló DVD-vel jelent meg, mely szórakoztató módon próbál segíteni a bajon.

VERESS KATA | kultura@hetivalasz.hu

Akadémikuskörökben úgy tartják, hogy az 1869-ben alapított *Természettudományi Közlönynek* (1968 óta *Természet Világa*) oroszánrésze volt abban, hogy az előző századfordulótól a legjobb európai középiskolákkal vetekedtek a magyar iskolák, s a periodikának nagy szerepe volt a hazai természettudomány fellendülésében is. A 143 év alatt nemzeti intézménnyé vált lapra külföldön is felfigyeltek, különösen arra, hogy – a világon egyetlenként – diákok természettudományos írásainak is helyet adott. A Los Alamos-i Nicholas Metropolis Alapítvány ennek elismeréseként versenydíjakat tűzött ki a lap diákpályázatán, részben azért, mert szerte a világon bajban van a természettudományos oktatás.

A világ tudományos akadémiait tömörítő Interacademy Panel 2009-ben hívta össze első nagy tanácskozását, hogy kezelje a válságot, mely nálunk az átlagosnál is súlyosabb. 2000-ben a korábbi 100-120 fős végzős fizikatanári évfolyamok létszáma a harmadára csökkent, majd jött a bolognai rendszer, s vele a még riasztóbb számok: a 2009/2010-es tanévben nappali tagozaton biológiából kilenc, fizikából négy, kémiából egyetlen diák jelentkezett a hároméves alapképzés után tanárképzésre az egész országban. Idén alig több mint húsz tanár fog végezni természettudományi szakon, miköz-

» Héliumatom kalandjai az Atommagkutató Intézetben

ben évente hat-hétszáz szaktanár megy nyugdíjba. A Szegedi Tudományegyetemen 2009-ben gipszbe öntötték az utolsó kémia-fizika szakos végzősük kéznyomatát, mondván: várhatóan sokáig nem lesz ilyen hallgatójuk.

A nemzetközi természettudományi diákolimpiákon még ma is jók vagyunk, de kérdés, meddig. A nagyobb populációjú országokból jön a több tehetség, s a kínaiak, az indiaiak és a távol-keletiek ráerősítettek a természettudományos képzésre. Itt tartunk akkor, amikor egy OECD-jelentés szerint is a jó tanár és az erős tanárképzés áll a sikeres oktatási rendszerek mögött, és a világban a gazdasági fejlődés minden fontos szegmense a tudományon alapszik.

A Magyar Tudományos Akadémia Atommagkutató Intézetében (MTA Atomki) is érzik, hogy mekkora a baj. A maguk eszközeivel úgy próbáltak tenni ellene, hogy elhatározták: közelebb hozzák az olvasókhöz az atommagkutatást. A *Természet Világa* szerkesztőségével karöltve így jelent meg májusban az a tematikus szám, melyben a laboratóriumi plazmacsillagoktól az ásványtanig, a csont mikroszerkezetének vizsgálatától az új sugárterápiás módszerekig, a rejtélyes baltakőtől az Antarktisz rejtett kincseiig írtak cikkeket.

A kiadvány melléklete a 23 perces, *Elemi álom* című film, animációs főszereplőkkel. Az öt fiú héliumatom egy lány fullerén molekulával látogatja meg az Atomki néhány részlegét, elmagyarázva, milyen munka folyik a gyorsítóknál, a hidegfizika- vagy a plazmafizikai laborban. A DVD-t minél több iskolába el akarják juttatni az alkotók abban a reményben, hogy felkelti az érdeklődést a fizika iránt. Az *Elemi álom* végső célja, hogy ne csak álom maradjon, hogy újra annyian érdeklődjenek a természettudomány iránt, mint amilyen elemi módon nagy volt rá az igény hajdanán. ■

